

ТАРИФНА ПОЛІТИКА ЯК НАПРЯМ РЕФОРМУВАННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

К.Ю. ДЕМЧЕНКО,

студентка 4 курсу Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, м. Харків

Сучасний стан житлово-комунального господарства України потребує впровадження комплексу реформ, які б дозволили модернізувати дану галузь відповідно до сучасних економічних реалій. Одним з найскладніших питань у сфері ЖКГ є тарифна політика, яка впливає не тільки на фінансово-економічний стан галузей, що належать до цієї сфери, але й на макроекономічну ситуацію в країні в цілому.

Основним джерелом фінансування діяльності об'єктів ЖКГ і їх модернізації є тарифи. Адекватна тарифна політика є одним з ключових чинників створення ринкових умов для діяльності суб'єктів підприємництва – природних монополій, а також для інших суб'єктів ринку незалежно від того, до якої форми власності відноситься суб'єкт, що надає відповідні послуги.

Тарифи мають бути достатніми для забезпечення функціонування підприємств ЖКГ і їх розвитку і, що дуже важливо, вони повинні забезпечувати стимулюючий вплив на суб'єктів цього ринку щодо енерго- та ресурсозбереження.

В ідеалі добре структурований тариф на товар (послугу), що відноситься до сфери природної монополії повинен:

- 1) у повному обсязі покривати поточні витрати суб'єкта природної монополії, якщо вони є обґрунтованими;
- 2) включати витрати на заміну устаткування/модернізацію і повернення інвестицій;
- 3) стимулювати суб'єкта природної монополії та споживачів знижувати витрати та заощаджувати енергію;

4) бути прозорим і добре зрозумілим: тариф повинний ясно показувати клієнтам, за що вони несуть відповідальність і як вони можуть впливати на кінцеву вартість послуг рахунками, що ними сплачуються;

5) захищати споживача від необґрунтовано високих цін.

На сьогоднішній день політика ціноутворення у сфері житлово-комунальних послуг не тільки не забезпечує покриття економічно обґрунтованих витрат суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у відповідній сфері, а й дозволяє включати до складу ціни/тарифу неефективні витрати та не стимулює підприємства, що надають такі послуги, до зниження витрат. Тягар невиправданих високих витрат на надання цих послуг, що здебільшого не відповідають параметрам якості, несуть бюджет і населення.

Також однією з проблем, яка дуже гостро стоїть перед підприємствами ЖКГ є відсутність коштів для оновлення основних фондів. Оскільки тарифи не включають витрати на аварійне устаткування, заміну і реконструкцію устаткування житлово-комунальних підприємств, тобто «інвестиційну» та «інноваційну» складову. В усьому світі сфера ЖКГ є привабливою для інвестицій, оскільки є «вічним бізнесом», якого потребує суспільство. В Україні ж ця галузь лишається збитковою, надзвичайно ризикованою і, відповідно, не є цікавою для стратегічних інвесторів.

Вирішенню проблем тарифного регулювання у житлово-комунальній сфері має передувати суттєве вдосконалення законодавства. Навіть, якщо буде побудована чітка та зрозуміла модель діяльності на ринках сфери ЖКГ, необхідно також передбачити запровадження інституційних та фінансових механізмів її реалізації. Крім того, через особливості організації житлово-комунальної сфери в Україні та низький рівень життя населення варто зазначити, що, враховуючи міжнародний досвід, не можна сподіватися на реформування ЖКГ та модернізацію житлово-комунальної інфраструктури виключно за рахунок тарифів без залучення державної підтримки.

Список використаної літератури

1. Прищенко Н. А. Тарифна політика в комунальній сфері в Україні: стан та перспективи / Н.А. Прищенко // Науковий вісник – Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. - Науки: економіка, політологія, історія. – 2007. - № 8(45). – С. 126-135.
2. Ровенчак Т. Г. Тарифна політика – один із напрямів реформування галузі ЖКГ / Т. Г. Ровенчак // Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. - 2013. - № 1. - С. 119-124
3. Запатріна І. В. Тарифна політика як критичний фактор розвитку житлово-комунальної сфери / І. В. Запатріна, Т. Б. Лебеда // Економіка України. - 2013. - № 3. - С. 66-76. - укр.
4. Шляхи розвитку житлово-комунального господарства [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://referat-ok.com.ua/inshe/shlyahi-rozvitku-zhitlovo-komunalnogo-gospodarstva>
5. Дослідження засобів і механізмів державного регулювання діяльності в сфері надання житлово-комунальних послуг в Україні та підготовка комплексу пропозицій щодо його вдосконалення [Електронний ресурс] // Інститут соціально-економічних стратегій. Заключний звіт – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.minregion.gov.ua/attachments/files/bydivnitstvo/texnichne-regulyuvannya/naukovo-tehnicnyy-rozvytok/Zvitu%202011%20rik/4.pdf>.